

Enhörna Hembygdsförening

ÅRGÅNG 2, NUMMER 2

JUNI 2000

NATIONALDAGSFIRANDE

Tisdagen den 6 juni kl 19.00 är det samling vid Överenhörna kyrka för årets firande av nationaldagen. Fanborgen går till hembygds museet där vi lyssnar på tal av vår präst Robert Hult och sång av Enhörnakören.

Medtag gärna egen kaffekorg och njut av en härlig försommarkväll tillsammans med andra enhörnabor.

Museet kommer att hållas öppet hela kvällen och årets sommarutställning invigs.

På allmän begäran kommer utställningen även denna sommar att handla om Madan och dess historia.

Mycket från den gamla utställningen är kvar men även en del nytt.

VÄLKOMNA TILL NATIONALSDAGSFIRANDET, MUSEET, SOMMARUTSTÄLLNINGEN OCH GLÖM INTE PICKNICKKORGEN!!!



MARKNAD

Söndagen den 27 augusti klockan 13-16 är det som vanligt marknad vid museet och uppdukat med grönsaker, hantverk och annat som trakten har att erbjuda. Givetvis finns också kaffe och någon maträtt till försäljning. Detta är samtidigt ett upprop till den som har något att sälja eller visa upp på marknaden. Vill Du vara med på något sätt, så tag kontakt med någon i styrelsen.

Visning

Den 9 juli kl 13-16 visar Sven-Erik Åkerman Hembygdsföreningens lantbruksföremål i Åleby ladugård.

Styrelsen önskar hjälp med museets öppethållande på söndagarna kl 13-16. Om Du är intresserad hör av Dig till någon av oss i styrelsen.



HEMBYGDSRAPPORT

Det görs stora insatser av enskilda och av ideella föreningar för att vårda och försköna vår hembygd:

- Ny ångbåtsbrygga byggs, som gör att de gamla målarebåtarna kan fortsätta att angöra enhörnalandet lång tid framöver.

- "Körsbärslandet" återskapas genom omfattande trädplantering.

- Gillbergabacken rensas varigenom naturen öppnas upp så att kyrkan framträder redan då man kommer in i dalen från öster.

- Timmer efter ett 1700-talshus räddas och återuppföres med pietetsfullt utförd inredning.

- Torpet intill vägen, som klassats som omistlig bebyggelse, får nytt tak och kan leva vidare.

- Gärdeskanter buskas, åkrar rensas från plastemballage och annat skräp, plöjes och sås på nytt.

Det finns fler exempel på hembygdsvård, och alla sådana insatser har ett stort värde i sig. Dessutom tror jag att de kan bli grogrund till ännu fler lovvärda initiativ för Enhörnas bästa, eftersom vår hembygd är så unik att våra vuxna barn återkommer och också bosätter sig här.

Sockenskrivare

Midsommar på Ekensberg i slutet av 1800-talet.

Inför stundande högtid kan det vara intressant att läsa om hur herrskap och tjänstefolk på Ekensberg firade gemensam midsommarfest för mer än hundra år sedan. Följande är hämtat ifrån Imber Nordin-Grips folkminnesuppteckningar i Överenhörna 1939, och är så gott det går ordagrant återgivet:

"Majstången var rest mitt för mejeriet, det var Nyström, som spelade fiol. Trakteringen var vid pumphuset - - en liten paviljong, där var det ett stort långbord dukat med kaffe och smörgåsar och svagdricka. Det var i kaggar som stog bredvid och ett glas punch serveras också i glas på bordet.

Vi börja på eftermiddan, ve halvfem, sen dansa vi kring majstången medan herrskapet var med. Di hade långdanser, men jag tror den var sist, långdansen, så hade di en långpolska, så dansa vi fransäs också, det minns jag särskilt. Hennes nåds bröder var med då, det var Adlercreutzarna, Erik, Carl, Magnus och Patrik. Patrik, den kalla vi för Patrikk, Patrull, Patron."

-Meddelare Ida Johansson, född 1877.

"Jag minns midsommar på Ekensberg. Löjtnant af Forselles rådde om det då, förut var hans far där. Di hade majstång på plan framför mejeri, den var prydd med äggskal på ändarna av stången.

Di hade två rån i kors på stången, som en girland av vasspiper och äggskal emellan råndarna. Det var kransar av blommer på råndarna, och upptill var det flagga på stången, en svensk flagga.

Spelman var Nyström, han kom med fiolen, en trädgårdsmästare, trädgårdsdrängen Eklund och Magnusson spela dragspel. Nyström var soldat på Hammarby soldattorp.

Om det var någon traktering, så var det väl över innan en annan kom dit, vi måste stöka över, så vi kom inte dit förrän vi 9-tiden."

-Meddelare Elin Lund, född 1873.

Något årtal för den eller de högtider som ovan redogjorts för är inte angivet, men den af Forselleska eran sträcker sig från 1839 till 1891. Med tanke på sageskvinnornas födelseår, är det rimligt att anta att det rör sig om slutet av denna epok.

Nämnda löjtnant af Forselles, Jakop Albert Algernon, beskrivs av Ivar Schnell i goda ordalag som mannen bakom godsets storhetstid. Från hans tid härstammar många av Ekensbergs parkanläggningar och de ordensemblem som ännu återstår på Lurberget.

Tretusenårig tradition bruten

För ungefär ett år sedan mottog hembygdsföreningen ett mjölkdiplom i gåva från Olle Svensson, Skabro. På det kunde läsas:

"Mjölkpropagandans

DIPLOM

för utmärkt mjölk kvalitet tilldelat

LÖFSTA GÅRD

Följande vid gården anställda personer ha erhållit diplom för visad skicklighet och ansvarskänsla vid mjölkens behandling i ladugården.

Helge Andersson 1938

Hugo Nilsson 1945

Albin Tholin 1946"

-Utfärdat 1950.

I april detta år mjölkades korna i Lövstas ladugård för sista gången, i och med att Olle och hans bror Karl-Henrik gick i välförtjänt pension. Det är med visst vemod vi kan konstatera att de sista mjölkorna nu försvunnit från Enhörna. Sannolikt har det funnits bönder i Enhörna under 3000-4000 år, på Lövsta under 1000 år, men knappast någon gång tidigare utan denna ädla boskap. Landskapet blir fattigare och näringskedjan mindre uppenbar för framtidens barn. Men heder åt bröderna Svensson, deras familjer och medarbetare som "höll ut" längst.

Enhörna Hembygdsförenings styrelse:

Leif Tellestedt, ordförande
tel: 550 447 05

Johnny Länn, vice ordf
tel: 550 492 26

Britt-Mari Gylefors, sekr
tel: 550 421 30

Mats Olsson, kassör
tel: 550 444 25

Håkan Andersson
tel: 550 449 71

Mona Elveskog
tel: 550 420 28

Kristina Ingårda
tel: 550 420 01

Åke Lundqvist
tel: 550 449 73

Åke Myrenäs
tel: 550 672 37

Sven-Eric Åkerman
tel: 550 491 84